Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 132 (10 515). Львів, четвер 18. червня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.

Конто почт. щад. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло" Львів.

Гол. Редактор приймає від 1—3 гол. пеполудн. Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голландії, Бельгії 20-фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 2·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 сот.

Митарі і фарисеї.

Жидівські митарі і фарисеї, чіпляючись розвори у возі польської реакції, крутяться як муха в окропі. Для них стало ясним, що мусять добити торгу з польськими антисемітами. Бо й якжеж. Ще два роки і скінчить своє життя теперішний сойм, а вони малиб вийти з пустими руками? Ніколи в світі. Вони, до крови і кости пройняті чайниківством у відношенні до шляхти, не могли довше зносити самоти. Самочинно і з самопосвятою та відданістю служили польській культурі, становили авангарду польського „культуртрегерства", зколисуючи инші національности соковитими фразами, аж доки не діждалися додатної оцінки своєї вірної служби і доки їх не допущено до панських передпокоїв.

Польсько-жидівські пертрактації ведуться від довшого часу. До останньої хвилі зберігано їх тайність перед очима громадянства, укривано коншахти. Головний промотор польсько-жидівської угоди пос. Райх в одній зі своїх статтей підкреслював, що весь жидівський клюб признав конечність переговорів, згодився на особу і спосіб їх ведення та затвердив потребу тимчасової тайности. І так, забігаючи до реакційних передпокоїв, східно-галицькі польонізатори запід стягу пос. Райха дальше світили очима перед територіяльними „кресовими" народами.

Жиди, особливо безпринципні, привичні до легкої й користолюбивої служби галицькі Жиди, не змінилися. Чи під фірмою д-ра Бика, чи д-ра Лєвенштайна, чи д-ра Райха лишилися вони тими самими, що були: експонентами, пропагаторами і виконавцями волі можних, слугами кожного, в чиїх руках спочиває влада. „Гешефт" все відогравав у них першу ролю. І в тому напрямку їхній егоїзм не знав ніколи меж.

„Хочемо бути собою і лише собою! — каже пос. Райх. Єдиним дорогоказом наших політичних починів є добро жидівського народу".

Дуже гарно, можна згодитися з гльорифікацією цього крайнього егоїзму, але тут приходиться запитати, в чому саме міститься „добро жидівського народу"? Таж Жиди не заселяють місяця, ані не повертаються в атмосферичних чи планетарних просторах, тільки живуть як специфічне атериторіяльне наверстування серед инших народів. Колиж між територіяльними народами йде боротьба, то в першу чергу являється питання: в котрий бік схиляються Жиди не по державним кордонам, а по етнографічно-національній межі? Дальшим питанням є: чи те „добре" заключається в службі тій ідеї, проти якої ще недавно виступали — щиро чи нещиро — Жиди, в поборюванні ідеї екстермінації. На жаль, після деяких вагань Жиди, головно „кресові" Жиди, пересуваються з гурта „громадян другої кляси" і при допомозі діктів насильно пхаються „на вершини" пануючих. Переходячи з одного табору в другий, вони тим самим самі стають в рядах. Це називається „добром жидівського народу". З жидівського безоглядно-егоїстичного становища, з точки жидівської купецько-торговельної моралі й етики дуже можливо, що цей перехід є зиском, баришем, „добром", та ми маємо иншу етику й иншу мораль. Ославлена жидівська етика і мораль є етикою й моралю митарів і фарисеїв. Та етика і мораль дозволила східно-галицьким Жидам проголосити „нейтральність

а одночасно, навіть не вижидаючи рішення в справі Східної Галичини та користуючись научастю українського населення у виборах 1922 р. якраз приступити до виборчої акції. Мало того! Як подає д-р Л. Білінський у своїх споминах, в р. 1919, в часі „строгої невтральности" д-р Розмарін в імені сіоністичної екзекутиви Сх. Галичини вів переговори з польським урядом про перехід Жидів у польський табор. Тільки спротив вщехполяків не дав змоги східно-галицьким Жидам вже тоді проявити велич своєї етики і моралі. Або чи не етично, чи не морально, коли Жиди, маючи 10 українських мандатів в своїх руках, посідаючи безправно українське добро, тепер переходять з тим загарбаним добром в польський табор, рішають характер польської держави в користь ісповідників етики і моралі польського національного егоїзму!

І не допускаючись зради проти основних засад демократизму й рівноправности націй, пос. Райх з прикметною собі безсоромністю називає наші, оперті на фактах замітки „інсинуаціями".

„Бажаючи оминути непорозуміння — каже пос. Райх — зазначуємо, що всякі підозріння, немов то ми малиб зголитися на прийняття на себе ролі знаряда гнету инших національних меншостей або шкодження їх національним життєвим інтересам — уважаю інсинуацією, яку вияснюю собі хіба подратуванням, що походить з незнання справи.

Одначе мимоволі маю враження, що деякі мають інтерес в поширюванні тих поголосок, бо на сторінках певної української преси не перестають з того приводу заявляти проти нас калюмніяторські заходи, хоч ми кількакратно вже офіційно й авторитативно їх спростовували. В дальшу полеміку не будемо вдаватися, заявляючи категорично, що ролю гнобителів в якійнебудь формі вважаємо непотрібною і поніжуючою".

Не може бути двох думок про те, що ця набрякла фразеольогія має на меті тільки закрити фактичний стан річей. А вже просто крайньо хоробливою мегальоманією зносить від таких слів, як нпр., що Жиди не думають перейняти на себе ролі „гнобителів" чи „катів" инших національних меншостей. Мій Боже, як можна так по дітвацьки забуватися! Хтож говорить про „катів" і „гнобителів"? Ми твердимо, що Жиди вже тепер сповнюють ролю польонізаторів „з власної пильности", а після добитя торгу виконуватимуть доручення своїх службодавців.

Пос. Райх, хоч зарікся вести полеміку на тему жидівського переходу в польський табор, не втерпів і вже в кілька днів пізнійше помістив в свойому органі статтю „Штучне схвилювання", в якій якраз веде полеміку на право й ліво. Між иншим гладить по голові пос. Підгірського за те, що він ніколи „не думав про організування економічного бойкоту Жидів" та що у відношенні „до жидівського народу він має тільки глибоку пошану". Не знаємо, чи і що буде організувати пос. Підгірський та на чию адресу передає він свою глибоку пошану. Це зрештою неважне, а важне те, що ми не маємо ніякої пошани до східно-галицьких ватажків. Східно-галицькі Жиди є „нашими" Жидами. Досі ми їм дуже багато вибачали, але відтепер пильно будемо дивитися на пальці.

Пос. Райх, рекламуючи свою етику і мораль, твердить, що жидівські посли вслухуються тільки в голос жидівської вулиці і тільки вимоги тієї вулиці є для них міродатні. Чи справді так? Досі думали ми, що східно-галицькі сіоністи, йдучи на службу польській реакції, роблять це самочинно. А тут довідуємося, що їх до того пхає жидівська вулиця. Така поведінка жидівської вулиці вимагає глибокої застанови наших політичних чинників.

Зрештою, ми ніколи не вірили в жидівську приязнь, не перейнялися їхніми фразами, декламаціями й обіцянками, але й не думали, що вони так скоро підуть на мотузок п. Ст. Грабского. Нам приходиться хіба ще раз перестерегти жидівських політиків перед рішенням принципових справ, до яких вони не є покликані, тим більше при допомозі 10-тьох українських мандатів. Найкраще було би, колиб вони проявили чистійший ексклюзивний егоїзм і в першу чергу зложили 10 мандатів. Аж після того пос. Райх міг би вигукувати, що „хочемо бути собою і лише собою". Задержуючи ті мандати, східно-галицькі Жиди можуть використувати парляментарну трибуну тільки в протестуючих цілях. На цьому починається і кінчається їх акція в цьому соймі. За кожний инший крок, що йде в розріз з цим основним і єдиним завданням неправних посідачів українських мандатів, робимо їх відповідальними перед українським і перед жидівським народом.

Чи Ви вже є членом Кооператини „Рідна Школа"? Як ні, то вступіться негайно! Один уділ (пай) 5 зол., число уділів необмежене. Вписова 50 грошів. Заяви поступлення можна одержати в кождому Кружку У. П. Т. — Пишіть і посилайте гроші на адресу: Дирекція Кооператини „Рідна Школа" Львів, Ринок, ч. 10. II. пов.

Москва і Харків.

Тривога серед единонеділимців.

В одній з останніх статтей („Московсько-українське суперництво") ми вже мали нагоду згадувати й цитувати погляди единонеділимської російської демократії на російсько-українські взаємини. З огляду на незвичайно цінний матеріял, який містить в собі стаття міліюківського органу „Последнія Новості", подаємо її майже в цілости:

„Декретом з 1. серпня 1923 р. Рада народніх комісарів України постановила українізувати всі адміністративні і судові установи на Україні. Остаточним речинцем повної українізації державного апарату декрет установив 1. січня 1925 року. Та до 1. травня 1925 змінилось, що українізовано всього 60 прц. судових і адміністративних установ. Щож торкається школи, то народні школи з українською мовою навчання становлять 67 прц. всього числа народніх шкіл на Україні, українські і українізовані середні школи — всього 32 прц. загального числа середніх шкіл, а в університетах і у вищих технічних наукових установах (з виїнятком Камянець-подільського університету), по половина катедр українських, половина — російських. Тільки військові сільсько-господарські школи всі українізовано.

Річ у тім, що українізація школи і державного апарату зустрічає дуже сильний спротив зі сторони робітників (?), які рішучо відмовляються признати українську мову державною і так само рішучо протестують проти українізації школи (?).

Можна не рахуватися з „буржуазією" й інтелігенцією, але з протестами і бажаннями робітників доводиться рахуватися. Проте центральний комітет української комуністичної партії, в якому більшість належить тепер комуністам-націоналістам(!), твердо рішив перевести українізацію до кінця і новим декретом уряду остаточний термін для закінчення українізації державних і судових установ визначено на 1. січня 1926. Мало того: центральний комітет постановою з 6. травня 1925 рішив українізувати і саму українську комуністичну партію (КП(б)У) так, що від 1. січня 1926 р. все діловодство партії буде провадитися виключно на українській мові.

Голова українського уряду Чубар, уважаючи необхідним офіціяльно заявити, що Україна є незалежною, суверенною державою, що двох державних мов у неї нема, а є одна — українська, та що, прихильниками „єдиної-неділимої Росії", до якої партії вони не належали, українське правительство буде вести найрішучішу боротьбу. Тут же Чубар додав, що про утиски національних меншостей, якими уважаються Росіяне, Жиди, Поляки і Німці, не може бути мови; меншості мають школи з рідною мовою навчання, утримують на державні засоби, можуть робити подання по суді на якій згодно мові і т. п.

Проте українізація не зустрічає співчуття серед російської комуністичної партії і українським комуністам довелося на останньому зїзді раз (в Москві) відповідати на цілий ряд незручних питань відносно українізації, а тім також в справі обовязкової передплати „Вістей". На останнє питання українській представник східно відповів, що передплата „Вістей" на Україні обовязкова з також причина, з якої обовязкова є передплата в Росії „Известій".

Red. czas. „Dilo" we Lwowie, Pr. 430/25/2. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 125 (10.451) z dnia 12.VI. 1925, w artykułach następujących w ustępie, a to: 1) „Brutalnyj cynizm" tytuł w ustępach między słowami: a) w szkilnyctwi... a: i dijsno, b) szkilnyctwa... a: Czy na osnowi, c) do września 1924 r.?... a: dla samoobmanuych, d) w art. 6-tim a: bowurytsia pro, e) w Ternopoli... a: Zajwym bulo, f) od słow: Otże na... do końca artykułu, 2) „Z sudowoi sali..." w ustępach między słowami: a) ne wyznawały... z w subota, b) tiażkoi wiażayci... a: Policija oporoznanie. c) i polici... a: sonobodai powzwoleno zawiera znamiona ad 1) a) b) c) d) e) 1) zbrodni z § 65 a) u. k. ad 2) a) i c) występku z § 305 ustawy karnej ad 2) b) występku z § 30) uk. uznał dokonaną w dniu 12. czerwca 1925 roku konfiskatę za uprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zrządzenie za przekroczenie na grzywnę do 300 zł. p. Lwów dnia 13. czerwca 1925 r. Hagel.

Всі ці протести, як і взагалі вся боротьба за і проти українізації не малаб такого інтересу, як би питання про українізацію державного апарату не прикривало політичних тенденцій, що виходять далеко за межі скромного по суті і законного бажання, щоб на Україні державний апарат був український.

У харківського уряду, що спирається тепер не тільки на українську комуністичну партію, але і на досить значні верстви української національно настроєної інтелігенції, наростають свої тенденції і свої політичні змагання, котрі не тільки не поділяються Москвою, але Москва уважає їх шкідливими і небезпечними. Не все в Радянському союзі йде гладко, навіть в області взаємовідносин ріжних членів Союзу. Тертя між УРСР. і РСФР. доволі сильні, хоч вони і не проявляються різко назовні.

Ротуються, що поки центральна власть сучасне цілком і безподільно в руках Москви, остання має можливість навязати Україні свою волю в області зовнішньої політики, військової і взагалі в тих областях, що належать до компетенції союзного уряду, але боротьба з кожним роком робиться важчою.

Становище за останні два роки сильно змінилося. Український уряд перестає бути ставленником Москви, як не було за часів Раковського, котрий був звичайним агентом політичного бюра російської партії. Теперішній український уряд не призначається Москвою: розправитись з ним, як з „урядом" радянської Грузії, котрий був розігнаний і розсаджений по тюрмах, Москва не зважується, бо комуністичний уряд Радянської України додумався до того, до чого московський уряд ще не додумався, а саме, він засвоїв собі певну національну програму, котра притягує до нього значні верстви української інтелігенції.

Програма ця дуже проста.

„Самостійники" в петлюрівському розумінні, т. є. в розумінні повного відділення від Росії і розриву з нею, на Україні тепер нема; їх треба шукати серед закордонної української еміграції. Навпаки, пануюча на Україні течія свідомо і вперто стоїть на платформі поєднання з Росією, тому що вважається аксіомою, що будучи Велика Україна

повинна становити частину Радянського Союза.

Але якраз ця національна програма і викликує в Москві побоювання і невдоволення.

Далі автор статті вказує на те, що уряд Рад. України цікавиться долею українського народу під Польщею і Румунією. В деяких колах на Україні ідея війни з Польщею тішиться великою популярністю. За те московські впливові кола змагають до зближення з Польщею. В Москві ідея війни з Польщею находить слабший відгомін з причин економічних, фінансових, внутрішньо-політичних і чисто військових, а головно в Москві лякаються зросту українського націоналізму.

„Націоналістичні елементи на Україні вже й тепер представляють велику небезпеку — тим більше, що український уряд находиться під великим їхнім впливом. Агресивна політика у відношенні до Польщі може лише змінити позицію цих елементів: війна з Польщею, коли вона і закінчилася побідно, ніякої особливої користи для РСФР не дасть, але незвичайно змінить положення і ролю України в Союзі, після приєднання до неї 8 міліонів Українців, а в самій Україні віддасть перевагу в руки націоналістично настроєних, мало-що не буржуазних елементів, що загрожували б безпосередньою небезпекою для радянської влади не тільки на Україні, але і в цілому Союзі.

Промова Чічеріна на візиті рад і була в суті річи дипльоматичним висловом цих думок Москви. На Україні на промова викликала гнобоке невдоволення, навіть в українських комуністичних колах. Почулися скарги, що Москва не бажає рахуватися з настроями українських „робітничих і селянських мас" і почалися розмови про необхідність участи й України в керовництві закордонною політикою Союзу, бо тепер на участь дуже слаба, не дивлячись на істнування окремого уповноваженого Наркоминдела (Шліхтера) в складі українського уряду і українського посла в Москві. Тепер ні розмови затихли, але невдоволення залишилося".

Противенства між Москвою й Харковом зростають з кожним днем, особливо на національному підкладі. А вони можуть містити в собі глибокі наслідки не лише зовнішнього але й внутрішнього характеру.

Стаття - кореспонденція впливового російсько-емігрантського органу може служити показчиком того, Росіяне все ще з одного боку дорожать єдинонеділимством, а з другого лякаються еманципації українського народу без огляду на формальну плятформу.

Китайська і наша еміграція в Америці.

III.

(Докінчення.)

Та коли в Канаді на 500.000 нашої еміграції фармери становлять три-пятих, то в Злучених Державах перевисшає робітнича еміграція. Цю клясу треба розділити на старших і молодших віком. Старші віком українські робітники сповняли і сповняють свій обовязок перед Україною тим, що виплачують довги на своїх ґрунтах у Старім краю та удержують там родини. Щож торкається молодшого робітництва, то воно в Америці „пішло своїм шляхом". Це молодше покоління (роджене в Старім краю) теж України зі свого серця не викинуло, але окрім випадкових жертв на ту чи іншу старокраєву потребу у них нема вищих зобовязань для рідного краю. В Америці легко вчитися, доступ до найвищих становищ отворений кожному. Гріш у досягненню найвищої освіти не є головною перешкодою. Найбільша перешкода — не неохота вчитись. І от наша молодша робітнича верства не має того розуміння, що є для науки у китайської молоді в Америці. Наші молодики не пнуться до заповнення собою американських шкіл, а тим більше з тою думкою, щоби осягнувши освіту, вернути до Старого краю, або ставши на вищу позицію в Америці, служити старій батьківщині.

Правда, в українських молодших робітників, а особливо зпоміж фармерських дітей уже вийшло кілька сот учителів, кількадесять проповідників, кілька адвокатів та лікарів, але у них (особливо в західній Канаді) уже витворюється свій автохтонський дух. Хоч вони і великі українські так сказати, етнографічні патріоти, але тісного звязку зі старою батьківщиною в справах освіти, торговлі, промислу в них нема. Навіть у церковних справах мало єдности зі старим краєм.

Українська еміграція на превеликий жаль не витворила в собі торговельної, а ще менше промислової верстви. Все наше крамарство в Америці не дрібні крамниці віктуалів. І лиш де-не-де можна вказати на знатнійшого українського промисловця або банкира. Та й ця торговельно - промислова верства ніяких звязків зі своїми співбратами в Старім краю не має. А тут широчезне поле для бизнесових взаємин. Сирівець на сотки міліонів долярів річно йде з Галичини та Волині до Америки через посередництво Жидів і Німців. В Старім краю український промисл та торговля платять нечувано високі відсотки за позичений капітал, коли в Америці близько 300.000.000 амер. долярів українського гроша переховується по всіляких банках, за що наші ощадники дістають ледви 3—4 прц. річно. А хіба так тяжко отворити пару філій „Дністра" в головних осередках Північної Америки? Китайці мають там свої банки, то чому Українцям їх не мати?

Можна все мати, лиш треба тут у Старім краю зрозуміти, що може дати Старому краєві наша американська еміграція. Безперечно може дати далеко більше як те, що вона нині дає. Нині — це жертводавство. Україна потребує не милостині, але сповнення національного обовязку кожним з її на чужині перебуваючих дітей. Вона вимагає, щоби кожний з нас, чи він вчиться, чи доробляється, пам'ятав, що він усе це робить для вищого добра України.

Звичайно про це вище розуміння національної повинности мусить навчити нашу еміграцію сама метрополія. Наша еміграція з жадобою ловить вказівки зі Старого краю і любить їх виконувати.

Тут, у Старім краю треба створити якусь інституцію американсько-українських взаємин, подібну її на кілька відповідних відділів і при її допомозі наблизитися до нашої еміграції та наблизитися до виконання усього того, про що в цім нарисі згадано.

П. Терненко.

З діяльности української парляментарної репрезентації.

Сойм.

1. Посол Підгірський вносив дня 10. VI. промову в обороні внесок в справі безправного арештування посла Ляльцуцького. Він говорив: Прошу панів! Ломання принципів права, якого допускаються урядові чинники в Польщі лучається часто, дуже часто і то не тільки у відношенні до звичайних громадян але й у відношенні до посла. Ми мали вже такий приклад у відношенню до українського посла М. Лушевича. (Голос: Не був він послом!) Власне був послом і у відношенню до нього зломано конституційну засаду посольської недоторканости. Його арештували а опісля тільки на підставі інтервенції соймового маршалка звільнили, але тих, що зломали закон досі за це не покарано.

Саїмо зайшов подібний випадок із послом Ляльцуцким, якого сойм видав судові. Пос. Ляльцуцкого судили на протязі 5 днів і звільнили, але волі він не побачив, бо на домагання запитавшої слідчої влади його безправно затримали в тюрмі та передали в руки варшавських чинників. Арт. 21 польської конституції каже: „Через цілий час важности мандату посла не можна потягати до судової карної відповідальности ані до карної адміністративної ані до дисциплінарної. В тому часі не можна посла позбавити волі без дозволу сойму". Отже чорне на білому написано в конституції найвиразнійше, що на позбавлення посла волі необхідний дозвіл сойму. „У випадку затримання посла на гарячому вчинку з моменту виконування звичайного злочину, якщо його притримання є необхідне та неми-

Борис Пильняк.

ГОЛОД.

Всеволод Іванов оповідав, як рушили шурі, міліони шурів: „дерева росли зі шурів, зі шурів підіймалося сонце". Шурі бігли через поля, села і присілки. „Жирне, випасене ставало на деревах сонце. Випасеними животами висувалися хмари. Земля, як обгризена, а від землі до неба сухоребрий вітер. Від землі до неба прозора, голодна курява"... „Шурі бігали і все на південь". Тоді саме їх стали бити, щоби їсти. Били киями, камінням, давили колесами возів. „Над вечір у кожного, як пів воза". Заночували в полі. „Наївшися, Настя заготувала ще ринку і післала з нею Мирона на село, до матері". Вернувся рано і віддаючи ринку, сказав:

— „Мама ще просили"...

Шурі бігли через поля, села і присілки. У хаті, на селі, шурі дитині руки й ніс обгризли. „За писком шурів, не було чутно плачу матері". Потім прийшов „сельголова": полапав обгризену ручку дитини, накрив дитину ганчіркою і, сідаючи на лаву, промовив:

— „Протокол треба. Може ти сама обгризла. Виконком накаже, аби про такі випадки йому доносити".

„Оглянув високого, з роздутим тілом Мирона".

— „Ач, як розпасся! Може це ти обгриз? Мій обовязок — не вірити. Зновуж, для чого шурові їсти людину?"

Потім рушили люде. „Жирне, відгодоване ставало сонце. Випасеними животами висувалися хмари. Від землі до неба сухоребрий вітер". І була ще — тиша. Настя — „худа, з почорнілою шкірою і з вивернутими вогкими повіками" — казала Миронові:

— „Ти, Мироне, не показуйся. Здурманів мужик, особливо вночі — згрішить, убє... Ти схудни краще, схудни"...

— „Не можу я схуднути! — хрипів Мирон. — Не можу, бо кість таку маю. Чиж винен я, що? Тож і так їм так, що аби як, аби не дорікали. А тіло моє, — брехня! Вода, а не тіло! Ось, полапай тільки!"

— „Знаю. Звичайно. Деж може бути, щоб таке тіло? Алеж, хто повірить? Заріже! Не показуйся краще"...

Вже після того, як вигинули всі коні. „Шкіру з хомутів зїли".

„Раз Настя завернула з дороги і знайшла купу кінських кізяків під піском. Зішкробавши пальцем напів засохлу шкаралущу, покликала Григорка:

— „Иди сюди... з вівсом"...

„Вночі Мироновi приснився врожай. Міцне, золоте колосся, важко висувалось зпід рук і ніяк не давалось в долоні. Аж раптом те колосся наїжило свої рожеві вусики й полізло до горла. Тоді саме Мирон збудився й почув, як хтось облапує його ноги: від литок до пахвин і на відворот. Сходився і крикнув:

— „Хто тут?"

„Зашелестів пісок. Хтось зник. Прокинулась Настя.

„В животі тисне.

— „Облапують... Тіло облапують...

— „Умру... Від кінського... Тисне мене... В животі, як камінь розпечений... Блювати, не блюю, а так млосно... Як би так що, то закоп...

— „Викопають...

„...Настя вмерла. Вміраючи благала:

— „Хлібця... Хоч би тільки до уст приложити... Дай, Миронцю, присяйбіг... На один зуб... Кусничок... А потім умру і не скажу — так, чи не так...

— „...Поховаєш? — запитався Федько, відходячи.

„Осторонь на землі, звісивши під твердими жовтими зубами, довгу тонку губу, сидів довгоголовий Григорко.

— „Відійди! — сказав Мирон — Я поховаю...

„Григорко порушив раменами. попробував рукою дручок, що тримав між колінами і сказав:

— „Геть... Я сам... Я поховаю. Я кблись хотів одружитися з нею... Геть...

„Під кущами, як голодні пси, горнулися гуртом підлітки.

„Григорко пхнув дручком і закричав:

— „Геть мені звідси... Геть... Вишкірилися...

„Заки кричав, Мирон засунув за пазуху Насті руку, знайшов на тілі якийсь маленький твердий кавальчик, вирвав і хотів заховати в кишеню. Григорко завважив і, підлаючися дручком підійшов ближче.

— „Кинь, Мироне, кажу тобі. Кинь... Моє...

„Григорко махнув дручком над самою головою Мирона і той, відступивши крок назад, кинув маленький чорненький хрестик. Григорко присунув його дручком до своїх ніг...

— „Геть... моє... сам поховаю..." — пальці вгризались у кострубатий дручок, в очі не дивився.

„Мирон пішов не озираючись. Підлітки, тікаючи, кричали:

— „Зжере!...

„Жирне, відгодоване ставало на деревах сонце. Випасеними животами насувалися хмари. Земля, як обгризена. Від землі до неба сухоребрий вітер"...

З російської мови
Н. Пашина.

вуче для виміру справедливости чи для справедливування наслідків злочину то й тоді судова влада мусить повідомити про те маршалка та дістати від нього соймовий дозвіл на арештування та карне дохідження".

Отже як два рази є сказано про те, що для позбавлення волі посла потрібно дістати спеціяльний дозвіл сойму навіть тоді, як його зловлено на гарячому вчинку виконування звичайного кримінального злочину. До сойму вплинуло було домагання дозволу на судове переслідування пос. Ланьцуцкого. Сойм дав такий дозвіл але не дав його на позбавлення волі п. Ланьцуцкого, бо в домаганню не було про те і мови. І тому то прокуратор при перемиському суді зложив засаду конституції, бо позбавив пос. Ланьцуцкого волі не маючи на те дозволу від сойму. Мова йде про принціп, про право. Або право є і його шанується а чинники, що стоять на сторожі того права догоняють його або права нема. Ломити тих прав у відношенню до громадян і до послів не можна. Вважаємо, що конституцію в тому відношенню нарушено, а через те вносимо, щоби високий сойм ухвалив: „Взивається уряд, щоби повчив відчинені йому органи, що на позбавлення волі соймового посла, потягненого до карно-судової відповідальности, карно-адміністраційної та дисциплінарної відповідальности за дозволом сойму, потрібний на основі 21 арт. польської конституції окремий дозвіл.

Тому що посла Ланьцуцкого позбавлено волі всупереч засадам конституції і всупереч законам він мусить бути негайно звільнений.

Слідує голосування над наглістю внеску.

2. Інтерпеляція посла Підгірського і тов. із Українського клюбу до міністра військових справ у справі стягання зі сотника Солотвин, Голобської громади, ковельського пов. оплат за поставлені матеріяли зужиті ними для власних потреб. Оплати стягає експозитура Реферату збірки при ДОК. IX. Берестя над Бугом.

3. Інтерпеляція посла М. Чучмая і тов. з українського клюбу до міністра освіти в справі надужить і переслідувань, яких допускається шкільний інспектор дубенського пов. над українським населенням села Мірогоща гогож повіту.

Шкільний інспектор Березовскі тягав та надуживав терпеливости українських батьків, що підписали декларації, при перевірці плебісцитових декларацій.

4. Інтерп. посла Чучмая і тов. з Українського клюбу до міністра внутрішніх справ у справі масового і тенденційного карання селян повітовими старостами на т. зв. скідних „кресах" за недостачу в них „Доводуф особістих".

5. Інтерп. посла д-ра Дмитрюка до міністра внутрішніх справ у справі покарання селянина села Орхово Омеляна Кука на 30 днів тюрми за те, що він займався справою шкільних декларацій і помагав українським батькам їх виповнити.

6. посла д-ра Дмитрюка і тов. з Українського клюбу до міністра освіти в справі катування учнів народньої школи в селі Страдеч берестейського пов. учителем тамошньої школи Комаром.

7. посла д-ра Дмитрюка і тов. з Українського клюбу до міністра внутрішніх справ у справі покарання 30. дневним арештом селян села Страдеч берестейського пов. за те, що вони повносили декларації за українською мовою навчання в школі.

Як переведено шкільний плебісцит?

Бинез громад, які внесли шкільні декларації з домаганням української мови навчання:

Самбір.

Тимчасовий плебісцитовий комітет у Самборі вислав до місцевого шкільного інспекторату декларації з отсих сіл:

1) Бібрка 66 декл. за 99 діт. 2) Баранчичі 47 дек. 60 діт. 3) Баранецька Воля 51 дек. за 72 діт. 4) Береги 56 дек. 74 діт. 5) Бережниця 61 дек. 74 діт. 6) Берестяни 48 дек. 73 діт. 7) Бихів 45 дек. 53 діт. 8) Биличі 50 дек. 60 діт. 9) Блажів 56 дек. 60 діт. 10) Блажівська Воля 30 дек. 38 діт. 11) Ваньовичі 43 дек. 44 діт. 12) Вікоти 102 дек. 166 діт. 13) Воютичі 69 дек. 99 діт. 14) Вишковичі 50 дек. 71 діт. 15) Глибока 27 дек. 43 діт. 16) Гординя руст. 41 дек. 54 діт. 17) Гординя шлях. 30 дек. 55 діт. 18) Городище 56 дек. 80 діт. 19) Гумнець 54 дек. 88 діт. 20) Дубрівка 18 дек. 23 діт. 21) Зарайсько 30 дек. 70 діт. 22) Івір 30 дек. 55 діт. 23) Ковенчі 47 дек. 70 діт. 24) Ковальчі 60 дек. ? діт. 25) Корничі 40 дек. 51 діт. 26) Кульчиці руст. 28 дек. 53 діт. 27) Кульчиці шлях. 48 дек. 67 діт. 28) Лопушна 40 дек. 71 діт. 29) Лука 70 дек. 110 діт. 30) Майнич 32 дек. ? діт. 31) Максимовичі 43 дек. 53 діт. 32) Монастирець 43 дек. 58 діт. 33) Містковичі 50 дек. 73 діт. 34) Ольшаник 47 дек. 67 діт. 35) Оттинчі 34 дек. 50 діт. 36) Пинини 64 дек. 100 діт. 37) Райтановичі 49 дек. 67 діт. 38) Рогізно 53 дек. 64 діт. 39) Садковичі 49 дек. 67 діт. 40) Сіде (Шаде) 59 дек. 83 діт. 41) Сідець 54 дек. 70 діт. 42) Сокорничі 48 дек. 54 діт. 43) Сприня 43 дек. 61 діт. 44) Татари 46 дек. 77 діт. 45) Торгановичі 40 дек. 83 діт. 46) Торчиновичі 46 дек. 60 діт. 47) Чаплі 62 дек. 84 діт. 48) Чехова 40 дек. 62 діт. 49) Чукня 45 дек. 73 діт. — Разом 2336 декл. за 3248 діт.

Безпосередно до інспекторату перезвали декларації отсі села: Бірна вел., Бірна мала, Дорожів, Лужанця, Лютовиска, Мокрани, Морозовичі, Новошичі, Пяновичі, Пруси, Ракова, Ступниця.

В Дубнянах місцева жандармерія сконфіскувала шкільні декларації, де вони й сьогодня находяться.

Не маємо інформацій що до впеб. акції з отсих сіл: Бірчиці стані, Волоща, Глинне, Коужики, Лановичі Чижки.

Кобринський повіт на Волині.

Населення подало декларації з бажанням введення української мови в слідуючих народніх (повшехних) школах Кобринського повіту.

У Лігатській школі волости Стриговської внесло 32 батьків декларацій за 49; у Остромечі Коровіцькій школі вол. Подільської 45 батьків за 61 діт.; у Яренцівській вол. Подільської 39 батьків 49 діт.; у Городецькій вол. Городецької 41 батьків 63 діт.; у Болотській вол. Болотської 46 батьків 68 діт.; у Хабавичській вол. Болотської 47 батьків 55 діт.; у Мишанській вол. Збіроґівської 39 батьків 58 діт.; у Матієвській вол. Сехновицької 39 батьків 54 діт.; у Сехновицькій вол. Сехновицької 35 батьків 52 діт.; у Рибинській вол. Болотської 37 батьків 51 діт.; у Рухавицькій вол. Болотської 31 батьків 42 діт.; у Думидовицькій вол. Уловської 49 батьків 81 діт.; у Дивни вол. Дивинської 70 батьків 98 діт.; у Залісській вол. Трусковицької 29 батьків 43 діт.; у Великій-Гутовській вол. Збіроґівської 35 батьків 53 діт.; в Антопольській вол. Антопольської 49 батьків 85 діт.; в Осівській вол. Дивинської 43 батьків 62 діт.; у Клітинській вол. Дивинської 33 батьків 52 діт.; у Борисівській вол. Дивинської 46 батьків 62 діт.; у Мокранській вол. Мокранської 20 батьків 41 діт.; у Доротішівській вол. Новосьолова 31 батьків 45 діт.; у Камінь-Коротськ. вол. Городенської 26 батьків 41 діт.; у Павлопольській вол. Новоселівської 13 батьків 24 діт.; у місті Кобринь вол. Новоселівській 44 батьків 70 діт.; в Антраполській вол. Пруськовської 17 батьків 22 діт.; у Соколовській вол. Збіроґівської 35 батьків 52 діт.; у Пиноківській вол. Збіроґівської 29 батьків 49 діт.; у Стриговській вол. Стриговської 33 батьків 56 діт.; у Купчинській вол. Озятської 15 батьків 16 діт.; у Вовиковській вол. Болотської 20 батьків 28 діт.; у Камінь-Шляхотській вол. Болотської 38 батьків 48 діт.; у Зозвінській Іловської вол. 41 батьків 70 діт.; у Житинській вол. Осховецької 28 батьків 41 діт.; у Турянській вол. Пруськовської 32 батьків 49 діт.; у Мазурівській вол. Іловської 24 батьків 31 діт.; у Старосельській вол. Озятської 34 батьків 45 діт.; у Новосельковській вол. Новосельковської 34 батьків 55 діт.; у Грушівській вол. Гловської 28 батьків 42 діт.; у Нефедовській вол. Городецької 30 батьків 62 діт.; у Кустовицькій вол. Гловської 22 батьків 40 діт.; у Деревнянській вол. Зьоловської 24 батьків 40 діт.; у Мало-Прилуцькій вол. Пруськовської 38 батьків 53 діт.; у Закрісницькій вол. Пруськовської 25 батьків 44 діт.; у Богданівській вол. Озятської 27 батьків 40 діт.; у Коротошинській вол. Подільської 34 бат. 50 діт.; у Каменській вол. Подільської 27 батьків 44 діт.; у Озятській вол. Озятської 45 батьків 54 діт.; у Плянтовській вол. Подольської 30 батьків 41 діт.; у Саківській вол. Збіґовської 37 батьків 41 діт.; у Рачковській вол. Збіґовської 38 батьків 41 діт.; у Стронівській вол. Подолинської 31 батьків 41 діт.; у Жабинській вол. Збіроґівської 29 батьків 43 діт.; у Липівській вол. Городецької 29 батьків 33 діт.; у Мазур-Березівській вол. Уловської 1 батьків 1 діт.; у Черевазинській вол. Прусовської 33 батьків 59 діт.; у Худинській вол. Городецької 19 батьків 21 діт.; у Здитовській вол. Рогозинської 24 батьків 27 діт.; у Велико-Лепесівській вол. Стриговськ 25 батьків 30 діт.; у Восмівській вол. Подолінської 22 батьків 28 діт.; у Бірській вол. Мокранської 35 батьків 42 діт. — Разом декларацій 2018 за дітей 2937.

Памятайно: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

Хто їде до Риму?

Заїздіть до Українського Пансіону Corso d' Italia 6. Повний пансіон 40—50 ліра.

1—3

ОСТАННІ ВІСТИ.

Керовник секції нац. меншостей.

Васілевскі пропонований на керовника секції нац. меншостей є заграницею. Прибуде мабуть 17. VI. до Варшави. ППС. противиться комбінації Грабского, втягати В-го до уряду ніби для політ. рівноваги.

Димісія нім. і анґл. амбасадорів.

Німецький амбасадор у Льондоні Штамер уступає з найблизшому часі. Причиною уступлення похибки амбасадора в звязи з переговорами про гарант. пакт. Становище Штамера має зайняти ген. Сект. Рівночасно говорять про уступлення англ. амбасадора в Берліні льорда Д' Абернока, йменованого ще Льойд Джорджем.

Услівя Бріяна Німеччині.

Бріян ставить у ноті до Німеччини м. и. такі услівя: Коли Німеччина нарушить який небудь договір у відношенні до союзників, Франція має право переступити злемілітаризовану смугу над Раном і тоді не не є нарушенням смуги; Франція має право ввійти до тої стрефи і тоді, коли Німеччина як небудь инакше схотіла би змінити свої границі; Німеччина вступить до Союза Народів. Лише на таких услівях був би можливий договір.

Положення в Китаї.

Положення в північному Китаї не змінилося. В Шанґаї на повіп спокійно. 15. VI. вбили члена анґлійського консуляту Мекензі. Він виїхав із жінкою на місто, щоби розглянути положення. Авто обступила товпа Китайців. Мекензі не в силі був передістатися через товпу. Його вбили, а жінку тяжко зранили. Японський адмірал зажадав, щоби прислали канонірки для боротьби з повстанцями. По останнім звідомленням в боях у Кантоні згинуло яких 1000 чоловік, а стількиж було ранених.

Звіт Пенлеве з Мароко.

Пенлеве після повороту з Мароко здав звіт міністрам і през. Думерґові. Засував засоби, які мають обмежити час мароканської операції. Мін. маринарки заявив, що буде співділати з еспанським адміралом. Пенлеве добавив, що франц.-есп. співпраця вже почалась і два французькі воєнні кораблі кружляють уже біля берегів рифенів і не перепускають контрабанди зброї. Журналістам заявив П., що Франція не занехає ніколи діла цивілізації, яке зачала в Мароко. Війська є тепер на передодні рішаючих боїв, які мусять довести до побіди Франції.

Біржа.

Львів, 16. червня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 5'17¼ — 5'19, канад. дол. 5'10 — 5'10½, чеські кор. 0'15½, — 0'15½, леї 0'02½ — 0'02½, франц. франк 0'26 — 0'26½, швайц. фр. 1'00—1'02, анґ. фунт, 24'80—25'00.

Золото. 20 кор. 21.70—21'75, 20 франк. 19'60—19'70; 20 марк. 24'70—24'75; 10 руб. 26'70—27'75.

Як засновувати фахові промислові школи?

Секція фахового шкільництва міністерства релігійних віроісповідань і прикладної освіти подає такі інструкції про заснування промислових і торговельних шкіл:

I. Справа концесії.

Фізична або правна особа, що хоче дістати дозвіл на відкриття і ведення фахової школи (курсів) має предложити міністерству освіти:

1) життєпис власника або статут правної особи; 2) свідоцтво державної приналежности власника; 3) доказ, що власник посідає достаточне майно для запевнення істнування школи (курсам); 4) декларацію, якою приймає на себе фінансову відповідальність за добовлення, повстані у звязку з веденням школи (курсів); 5) назвище і точні адреси кількох осіб або інституцій, на які основники може покликатися; 6) внесення що до:

а) цілі і заклад школи (курсів); б) місцевости, де має бути заложена школа (курси); в) кількости осіб, для яких має бути заложена школа (курси); г) викладової мови; ґ) часу повного тривання науки і годин, в яких відбуватиметься праця в школі (курсах) і варстатах; д) програми школи (курсів) з углядненням практичних занять і вичислення кількости годин, присвячених науці поодиноких предметів; е) проектованого буджету на найблизший рік; має він обіймати між иншим висоту вкладу з звязку з проектованою обідьністю учеників, витрати на закупу комірного, опалу й світла, платні учителів, бібліотеку, помічні наукові середники, матеріяли до вправ, ремонт шкільного льокалю і т. п.; окрему частину буджету мають становити одноразові видатки на заложення й уладження школи (курсів) на шкільну обстановку, бібліотеку, помічні наукові середники лябораторії та уладження варстатів. Власник школи (курсів) відповідальний перед міністром за фінансовий бік школи (курсів), як також за зовнішні умовини її істнування й розвитку, льокаль, уладження, помічні наукові середники, гігієнічні умовини і т. п.); є) шкіц льокалю, означеного на приміщення школи з поданням виміру убікацій і вичислення інвентаря.

Власник зобовязується вести школу згідно з її статутом, затвердженим міністром релігійних віроісповідань і прикладної освіти.

II. Справа директора.

Кожна фахова школа (курси) має мати директора, що посідає відповідні загальні і фахові кваліфікації, затвердженого міністром освіти.

Директором фахової школи (курсів) може стати тільки особа, що має державну польську приналежність, не сплямлену горожанську чесноту, моральні кваліфікації, як рівнож покінчені вищі наукові студії, як що мова йде про управу середньою фаховою школою (курсами) або свідоцтво укінчення середньої школи, як що мова йде про управу нищою фаховою школою (курсами).

Власник школи (курсів) представляє кандидата на директора школи (курсів) і затверджує його міністер освіти.

До прошення про затвердження директора власник школи (курсів) має получити слідуючі дані, відносно особи кандидата:

1) прізвище і докладну адресу кандидата, 2) метрику уродин, 3) життєпис написаний власноручно кандидатом, 4) свідоцтво державної приналежности, 5) диплом вищої школи або свідоцтво покінчення середньої школи, 6) свідоцтва про дотеперішню педаґоґічну працю передовсім в школах відповідного типу, 7) докази евентуальних спеціяльних кваліфікацій, свідоцтва з відбутої фахової праці і т. п.

Директором школи (курсів) може бути затверджений її власник, як що має наведені вище вимоги.

Директор школи (курсів) відповідальний перед міністром за виховуючо-наукову сторону школи (курсів).

Nr. R. 360|920 r.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** В останньому числі „Діла" впала жертвою прокураторської ліквідації ціла передова стаття, кінець статті п. з. „Концесії" та частина резолюцій принятих на вічу у Львові в справі найновійших постанов відомої секції для справ національних меншостей при політичному комітеті Ради міністрів.

— **Арешти.** В понеділок перед полуднем явився до карного суду пан вуч. Батового редактор „Громадського Голосу" Остап Павлів для переслухання згідно з признанням, яке йому перед тим доручено. Ред. Павлова переслухував радн. Антоневіч, що видно відразу казав відпровадити його до арештів в тому ж будинку. До нинішнього дня ред. Павлова не випущено на волю.

— **Загадочні перевозини.** Вчера мала м'сце на вулицях Львова цікава подія. З тюрми при ул. Батового перевозили в поліційній каретці під сильною есхортою якогось політичного вязня, Українця до Бенгідок. Цю дорогу вязень кричав до публики. „Ратуйте, мене хочуть вбити!" — „Дайте знати адв. Ганкевичеві або Глушкевичеві". Нам не вдалося установити назвиска того вязня. З одних джерел інформують, що тим нещасливцем був Ковальчук (?) чи Коваленко а инші твердять, що був це полк. Мельник. Так само невідома для нас покищо доля того вязня.

— **Станиславівська пятка.** В одному з попередніх чисел „Діла" писали ми про те, що у станиславівській тюрмі сидять віддавна пять політичних вязнів, посуджених за участь у нападах на почту, яким не доказано ніякої вини, а яких все одно держать серед невимовно важких умовин у тюрмі. Нині дістали ми лист від двох спомж тої пятки вп. Миколайчука Володимира і Чужівського Василя, що пишуть вже на волю. У названому листі просять нас передати поклону подяку в їх імени д-ра. П. Бачинському і Глушкевичеві

ДОМАШНІ ДАНСІНҐИ
уладжує світової марки
ҐРАМОФОН, „His masters voice"
„ГОЛОС СВОГО ПАНА"

Ґрамофон цей найновішої конструкції (система РАДІО з мікрофоновою підкладкою) узнаний першорядними знавцями цілого світа за найлучший. Взірцева репродукція без шуму. Великий вибір плят, рівнож жидівських і єврейських канторів: РОЗЕНБЛЯТТА, КВАРТІНА, СІРОТИ.

THE GRAMOPHONE Co, Limited, LONDON.
Генеральний репрезентант на Польщу:
ЙОСИФ ВЕКСЛЕР
Краків, Фльоріянська 25. Львів, Сикстуська 2. 1897 14—XI

славова за успішну інтервенцію в їх справі а також тим усім панам адвокатам зі Львова, що інтервенювали в їх справі у львівського надпрокуратора. Крім цього передають вони тою самою дорогою подяку станиславівському комітетові допомоги політичним в'язням за харч.

— **ППС. в „орґанізаціях народових".** „Кур'єр станиславівский", пишучи про повітову організацію народову і її польовлаторську діяльність на „кресах", дуже радіє, що ідея тієї організації і її праці не має антаґоністів серед пепесівців. Правда, станиславівська ППС. з принципових оглядів ще не є репрезентована у виділі „орг. народової", але „відноситься симпатично до праць і замірів виділу Орґанізації і симпатизує з богатьома її виступами". Станиславівські вшехполяки є певні, що комітет не вдалося всадити ППС. до виділу, то всетаки „в справах загально-національної праці знайдуть співпрацю ППС. все і всюди". Очевидно, нас не дивує ця любов всіх „кресових лицарів", бож „z polską szlachtą polski lud".

— **Для сензац. Т. „Новий Час"** в статті про нові благодаті для „кресів", подаючи вістку про відновлення катедри української літератури на краківськім університеті, подає такий „сензаційний коментар": „На цю катедру мав бути покликаний Богдан Лепкий, від якого Грабскі зажадав підписання декларації, що зобовязується викладати також в славянськім чи пак в руськім Інституті в Кракові". З достовірного джерела можемо ствердити наше громадянство, що цей додаток щодо особи відомого письменника п. Богдана Лепкого зовсім не відповідає дійсности. Ніхто не запрошував п. Б. Лепкого на катедру української літератури в Кракові, ані не вимагав від нього ніякої декларації. П. Богдан Лепкий перед війною вчив української мови в середніх школах в Кракові, а крім того був лектором тієї мови на краківськім університеті. По десятьох літах важкої, просто непосильної праці для української культури, наш письменник не мав змоги відмовитися далі всецілю українському письменству і постановив вернути на передвоєнну посаду. Справа тягнеться дуже довго. Вкінці польське міністерство освіти згодилося дати п. Лепкому учительську посаду в Ґрудзьондзу, після дальших заходів приділило його до Тарнова. Та наш письменник, що привик до культурнійшої атмосфери, навіть під загрозою крайних злиднів не міг згодитися на заслання до Тарнова. Вкінці міністерство згодилося на його поворот на попередню посаду, одначе тільки яко „контрактового учителя", хоч він давно вже був постійним. Так фактично мається справа. Тому слід висловити жаль, що деякі орґани ради пустої сензації пускають непровірені поголоски. Треба мати на увазі, що в нинішніх часах не всі можуть похвалятися міцними нервами. А хто знає ніжну структуру п. Б. Лепкого може уявити собі, як така вістка мусіла його прибити.

— **Маґістратські податки від публичних забав і розривок у Львові.** Львівська міська рада приняла на своїх засіданнях з 20 і 27 травня ц. р. такі норми податків: 1) кіна платять 80 проц. податку від ціни кожного проданого білету вступу. Така сама норма відноситься і до варієтеток, цирку, варієте, кабаретів і атлетичних змагань; 2) Спортові та ґімнастичні тов. платять 10 проц. від ціни кожного проданого білету вступу, як що вони не вільні від оплат на основі § 2 про маґістратські збори; 3) на публичні змагання футбалістів наложений податок 20 проц. від ціни проданого білету; 4) кінематоґрафічні вистави краєвих фільмів, та инші видовища і розривки, що підпадають під § 1, оподатковані на 40 проц. від ціни кожного проданого білету. Ці постанови оголосив маґістрат щойно 9. червня а через те від дня оголошення до 8 днів прислугує громадянам Львова право вносити свої уваги до тих постанов.

— **Поліційні урядники перед судом за надужиття.** В Кракові почалася в окружному суді велика розправа проти відкомісаря поліції Артура Козубовського, аґента Войцеха Бунди, урядника пол. Ігната Ґрінфельда і Якова Найфельда за злочин надужиття урядової влади. Козубовскі умовився з Ґрінфельдом і Найфельдом, що вони на спілку переведуть ревізію у купця Гірша Фінкельштайна та закваестіонують у нього буцімто неправно ведені бухгальтерійні і касові книги, які опісля повернуть за зложенням відповідної грошевої кавції. Як умовилися, так і зробили, взявши до того щей Бурилу та Шульца, які переводили ревізію в помешканню Фінкельштайна не маючи на те ніякого уповажнення влади. За зворот забраних в часі ревізії книжок дістав Козубовскі 800 зол. Крім цього вимусили всі названі обвинувачені в купця Фінкельштайна ще инші гроші загально на суму 3.300 зол.

— **Михайло Голинський**, як нас інформують, виступить у неділю 21. червня ц. р. в львівськім міськім театрі в ролі Кия в опері „Наяда".

МАМИ! Бішкопти і какао „БРАНКА" запевнюють вашим дітям здоровля і свіжість. 2153 1—1

Всячина.

Святоіванівський червячок або світилка (Lampyris noctiluca) літає якраз тепер теплими вечерами і світить блудними іскорками в кущах. Колюк здовити його, то світить нам в руці але не пече. Світилка — не малий хрущик: самець має крила і літає а самичка не має крил і виглядає як кукла або хробачок. Належать до мягкокрилих. Вони дуже заняні і скорі та лякомі. Пожирають мушню, яйця метелків, ріжні кукли а особливо слимаків і через те світилки є дуже пожиточні. Найцікавійше для кождого, як і чим світилка видає світло? Тіло світилки не світить ціле, лиш місцями і то зі споду на череві; ті місця виглядають як жовтаві плями, а в них по мистецьки зладжені світляні знаряди. Ті знаряди складаються з двох верстов окремих клітин; ті верствочки наче дві дощинки одна на другій. Верхня є прозора, внутрішна а радше спідна непрозора, бо зміст її клітин густо наповнений множеством дрібнесеньких кришталиків. Обі верствочки перетяті густою сіткою тонесеньких трахеальних (дишичних) рурок, які проводять до знаряду дихання свіжий воздух з киснем. Скірка над світляним знарядом також прозора і тому ті орґани світла виглядають наче віконця вставлені в шкіру хрущика. Самичка має таких світляних пунктів: 2 поперечні паски на череві 6. і 7. кадовбової обручки, 2 малі пункти на 8. обручці та ще дрібні світляні пункти під сподом 5. обручки. Самець має лиш два світляні знаряди на останній кадовбовій обручці. Самички отже видають зі себе більше світла, а то длятого, що вони не мають крил і лише лазять по землі та сильними світляними сиґналами зраджують місце, де вони вижидають своїх любків. В тій цілі вони викручують кінцем свойого тіла і висилають світло на боки та вгору. Не лиш світилки але також инші роди комах мають світляні знаряди. Ціль їх всюди однака: розмноження роду. (За д-ром Bauer-ом).

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

Вже надійшов великий транспорт всіляних
ФУТЕР
конфекціонованих і в шнірках до маґазину і робітні футер
Ст. Стемпковича
Львів, пл. Капітульна ч. 1.
Заведення виконує всякі замовлення і з углядненням найновішої моди для Пань і Панів совісно по цінах не високих. Запобігливість поручає замовляти футра як також полагоджувати всякі перерібки і направи в сезоні найдешевшім, літнім.
Прошу жадати проспекту кредитових услівій.
2167 1—1

На допомогу „Голодному Селу".

ВИКАЗ 23-й

Вп. Жертводавців, які зложили на допомогу „Голодному селу" в місяці червні 1925 в золотих:

П. О. в Тернополи 5, Сеньків Стефан Козодруби 5. На листу ч. 61 зложили: М. Дрималик 10, В. Попель 2, Ст. Людкевич 5, Ев. Перфецький 5, В. Барвінський 5, К. Бандрівський 5, разом 32. — Через „Діло" д-р С. Пацлавський Калуш 5, Осип Гикала Ворублик шлях. 4, Олекс. Кормилюк Дужа Освіца 10, Чит. Просвіти в Миколаєві нДн. (з забави) 17 зол., разом 36. — Т-во Дністер Львів 600, Ч. К. 800, Комітет культур. і економ. установ Чехословач. 5, грошевих посилок по 500 к. ч. — 379.60 зол. як виказ: Від К. П. К. на дрібні видатки 50 к. ч. Збірка дітей в „день крашанки" 630.42, Українська Робітн. Парт. ч. 31 Часлава 25. Збірка хорих в лічниці Штернберк 52.20. Головна Кмда частин У. Г. А. останок фонду 3-ої сотні 96.80, з академії „Українське Село" дохід 160.90, Жертва від А. Петриківича Фрідланд 20. Опроцентування учит. збору і функціон. гарбарських курсів 217, д-р Хрептівський Ліберець, збірка від Роб. відділу 20, Опроцентування від функціонарів К. П. К. 60, Дохід з вистави „Маїчкова відпустка" 231.50, Ученики семінарійного курсу в Йозефові збірка 53.50, Дохід з діточого вечера і українських танців 229, Учительська Громада опроцентування поборів 385, Функціонарі при Управі табора „В" 77.50, Збірка на листу в таборі „В" 15, Функціонарі при Управі табора „Д" опроцентування 90, Збірка на листу в таборі „Д" 160, Кредитове Товариство „Україна 8.07, Йозефівська філія Української Селянської Спілки 30, З пушки в Головній Команді частин У. Г. А. 12.76, З пушки в краянці інвалідів 15.53, З пушки в крамниці Культ.-просвіти. Кружка 15.55, Реально-ґімназійні курси за неоправдані годині 14.50 З крамниці К. П. К. 50, З крамниці інвалідів 20, Ґімназ. курс 82. М. Бабінський 3, — разом к. ч. 2.826. 42, з того потручено на дрібні видатки к. ч. 326.42 переслано готівкою к. ч. 2.500.

До дня 10. червня зібрано 11.618.44 зл. і 196 зм. дол.

Спростування: у виказі 21-му надруковано: Лесь Кульчицький 10 зол., а має бути дир. д-р Лесь Кульчицький 20 зол.

ОПОВІСТКИ.

Український хор Д. Котка:
у четвер 18. „ Ясло.
у пятницю 19. „ Ясло.
у суботу 20. „ Кросно.
у неділю 21. „ Кросно.
у понеділок 22. „ Сянік. 2150 3—?
у вівторок 23. „ Сянік.
у середу 24. „ Ліско.

З висшого музичного Інститута ім. М. Лисенка у Львові. Річні пописи елевів висшого муз. Інститута відбудуться в четвер 18.VI. в год. 6·30 вечер (висші і середні роки) і в пятницю 19.VI. в год. 7. вечер (середні і висші школи), оба рази у великій салі муз. Т-ва, вул. Шашкевича 5. Вступ вільний. 2172 1—1

Т-во „Жіночий Клюнок" в Коломиї подає отсим до відома, що дня 18. червня 1925. р. в год. 4. попол. відбудуться в Коломиї в льокалі Т-ва „Коломийський Боян" при вул. Косцюшка ч. 42. а) збори в цілі оснування в Коломиї жіночої кооперативи. О численну участь просить Виділ. 2169 1—1

Реколекції для жінок священиків. В днях 27. 28. і 29. червня 1925. відбудуться в монастирі СС. Василіянок у Львові вул. Потоцького 95. реколекції для жінок священиків. Приїхати треба дня 26. ц. м. під вечір. Оплата за харч, мешкання і обслугу виноситиме 5 зол. денно. Реколекції уділяють оо. Василіяне. — Ігуменат СС. Василіянок. 1—2

Дрібні оголошення.

ФОРТЕПЯНИ, Пяніна, Фісгармонії першорядних фабрик, найновіші моделі, можливо найдешевше продає, купує, замінює готівкою фірма, істнуюча від 30 літ ГАНАК Панська 21, Тел. 35—45. 2041 10-10

ПОРОЖНІ БОЧКИ
на
МІД — ОГІРКИ — КАПУСТУ
ПРОДАЄ У СВОЇХ СКЛАДАХ
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"
Ціна 12—15 сот. за літру вмістимости.

В КОСОВІ, в гарно положеній хаті можуть мати приміщення літники з цілим удержанням. Кімнати сонячні, гарні, сухі, разом з удержанням, харч чотири рази денно, сниданий і обідний в ціні 7 зол. денно від особи. Доходячих гостей приймається на обіди. Зголошення Е. Лукашевська, Косів. 2131 3-4

КРАВЧИНЯ пошукує праці в приватному домі або на вільне. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Назія". 2165

ГЛЯДАЮ лекції (найвищі математичні) у Львові екзам. з гораг. Можу вести хор. Д. Саварин, Львів, св. Марка 20. І. с. 2166 1—1

ДЛЯ 3. учеників або учениць до винайму окрема, ясна кімната фронтова, з бальконом і харчем. Львів, вул. Зелена ч. 54, І. поверх, двері 4. Умова і забезпечення вже тепер. 2164

ВСІ лічничі ростини надсилає в відтуку Т. Панча купуємо і в цьому році в кожній скількости, навіть цінозаконними посилками. Підручник можна купити у нас або в книгарні „Товариства", Львів, вул. Зіморовича ч. 20. або Підзамче ч. 9. 2170 1—4

УЧЕНИЦЯ учит. семинарії з уміньєм IV. р. науки, з добрим поступом науки, вправлена інструкторка, якої родина дуже потерпіла в подіях останніх заходів, пошукує на час ферій праці. Зголошення з умовинами просить подавати на адресу Адміністрація „Діла" під „Інструктора". 1—3

„FORD" оригінальні складові части, шуцеві, спеціяльні ключі до запоручує Вітолд Трандя, Львів, вул. Пуласького ч. 2. 1935 3—5

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення Редакція не відповідає.

б. лікар клінік у Празі, Відні і Львові
д-р Осип Гробельний
ординує в положництві, недугах жіночих і внутрішних
в Станиславові,
2135 вул. Голуховського ч. 28. 2—?

До П. Т. Адвокатів!
Хто з молодих українських адвокатів бажав би отворити канцелярію у повітовім місті, зволить звернутися листовно до Союза Українських Адвокатів у Львові вул. Руська ч. 20. — Є два місця і в обидвох виглядах для адвоката добрі. 1—?
2168

Важне для Пань!
Фабрика капелюхів
2123 **Й. ІОТТЛІБА**
ЛЬВІВ, пл. Стрілецька ч. 15.
приймає вже жіночі капелюхи фасонні після найновіших віденських моделів. Для приїзжих виконується в 24 год. Спеціяльність в чищенню білих капелюхів, рівнож фарбує на найновіші кольори. Виміняє старі на нові з доплатою 7 зол.

Центральна Складниця Апаратів
ФОТОҐРАФІЧНИХ
БАРВІК і БОЖЕМСКІ
ЛЬВІВ, вул. КОПЕРНИКА 18.
поручає:
Найновіщих системів фотоґрафічні апарати
2106 **догідних услівях.**
Найсвіжіщі плити, фільми, папери, хемікалії.

За редакцію відповідає О. Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 12.